

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΡΕΤΡΙΑΣ 2014 - 2015

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 5.00 - 7.00

Αρχ. π. Χρυσόστομος Καλύβας, Γραμματέας της Ι.Μ.Χ. | **ΘΕΜΑ:** Ερμηνεία και επιμέρους ανάλυση του Συμβόλου της πίστewς (δηλ. του Πιστεύω), [σε τρεις συνέχειες].

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 5.00- 7.00

Αρχ. π. Χρυσόστομος Καλύβας, Γραμματέας της Ι.Μ.Χ. | **ΘΕΜΑ:** Ερμηνεία και επιμέρους ανάλυση του Συμβόλου της πίστewς, (δηλ. του Πιστεύω).

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 5.00- 7.00

Αρχ. π. Χρυσόστομος Καλύβας, Γραμματέας της Ι.Μ.Χ. | **ΘΕΜΑ:** Ερμηνεία και επιμέρους ανάλυση του Συμβόλου της πίστewς, (δηλ. του Πιστεύω).

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 5.00- 7.00

Πρωτοπρ. π. Γεώργιος Πολυκαρπίδης, Εφημέ-

ριος του Μητροπολιτικού Ναού Αγ. Δημητρίου Χαλκίδος. | **ΘΕΜΑ:** Η Θεία Λειτουργία και ο Εκκλησιασμός.

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 5.00- 7.00

κ. Μιχαήλ Πετούμενος, Δικηγόρος. **ΘΕΜΑ:** Άγνοια, Άνοια, Μετάνοια.

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 5.00- 7.00

Αρχ. π. Ιωάννης Καραμούζης, Ιεροκήρυκας της Ι.Μ.Χ. | **ΘΕΜΑ:** Μηνύματα από τον προφήτη Ωσή.

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 5.00- 7.00

κ. Στέργιος Κουβαράς, Ειδικός Ιατρός Γαστρεντερολόγος - Ηπατολόγος, Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών. | **ΘΕΜΑ:** Απλές παρεμβάσεις για την πρόληψη των συχνότερων παθήσεων του πεπτικού συστήματος (αλλαγές στη διατροφή και στον τρόπο ζωής).

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 5.00- 7.00

Αρχ. π. Αιμιλιανός Χρήστου, Προϊστάμενος του Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Δημητρίου Χαλκίδος. | **ΘΕΜΑ:** Μετάνοια- Εξομολόγηση.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 5.00- 7.00

κ. Μιχαήλ Πετούμενος, Δικηγόρος. | **ΘΕΜΑ:** Τα Άγια των Αγίων και τα μάγια των μάγων.

ΚΥΡΙΑΚΗ 08 ΜΑΡΤΙΟΥ 5.00- 7.00

Δρ Γεώργιος Αικατερινίδης, τ. Δ/ντής Ερευνών Κέντρου Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών. **ΘΕΜΑ:** Οι Ιερές Εικόνες στην παράδοση του λαού μας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 5.00- 7.00

κ. Μιχαήλ Πετούμενος, Δικηγόρος. | **ΘΕΜΑ:** Ζωή και Ανάσταση.

ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Μέ ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε τό διήμερο 13-14 Οκτωβρίου τό 20ό Ιερατικό Συνέδριο τής Μητροπόλεως μās στόν Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Κανήθου μέ γενικό θέμα «Ιερείς προσευχόμενοι».

Μετά τήν εισαγωγική όμιλία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Χρυσόστομου, άρχισαν οι εργασίες του Συνεδρίου μέ όκτώ εισηγήσεις από τούς Άρχιμανδρίτες Ιωάννη Βουτσιλάκο, Θεαγένη Κόλλια καί Νικόδημο Ευσταθίου, Πρωτοσύγκελλο, καθώς καί από τόν Πρωτοπρεσβύτερο Κωνστ. Καλλιανό καί τούς Πρεσβύτερους Φώτιο Πάσχο, Δημήτριο Πατεράκη, Άγγελο Θεοδοσιού καί Νικόλαο Σταματά, μέ λίαν ένδιαφέροντα όλοι τους θέματα γύρω από τήν Προσευχή.

Μετά από Γενική Συζήτηση καί Προτάσεις τή δεύτερη μέρα, άκολούθησε τό κλείσιμο τών εργασιών του Συνεδρίου από τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη. Άκολούθησε άποχαιρετιστήριο γεύμα καί άναχώρηση τών Συνέδρων.

ΛΥΣΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

1	Ν	Α	Υ	Σ	Ι	Κ	Α	Σ	Ω	
2	Τ	Ι	Μ	Α	Α	Ρ	Α	Μ		
3	Α	Ρ	Α	Τ	Ο	Σ	Τ	Α	Σ	
4	Ρ	Ε	Ε	Λ	Ε	Ν	Η	Η		
5		Σ	Ο	Ν	Ο	Ρ	Σ			
6	Α		Γ		Σ	Α	Ν	Τ	Ε	
7	Μ	Α	Λ	Ε	Μ	Ε		Α	Ν	Ω
8	Α	Π	Α	Σ	Α		Ο	Ρ	Α	Ν
9	Κ	Α	Ν	Τ		Σ	Τ	Α	Ν	Η
10	Α	Ξ		Ι	Α	Τ	Ο	Σ		Μ

«ΕΡΕΤΡΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ»
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Πνευματικού Κέντρου
Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου
Ερέτριας - 34008
ΕΤΟΣ 23ο ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2014
Αρ. Φύλλου 270

Υπεύθυνος:

Ιερέας Θεοφάνης
Παπαγεωργίου
Τηλ.: 22290-62786

Συντακτική Επιτροπή:

Δρ. Γεώργιος Ν.
Αικατερινίδης
τ. Δ/ντής Ερευνών
Κέντρου Λαογραφίας Ακαδημίας
Αθηνών

Τριάδα Μπασινά-Κατή
Καθηγήτρια Φιλολόγος
Ελένη Παπαγεωργίου-
Ηλιάδη

Σχεδιάστρια δομικών έργων
Νικολέττα Κυριακοπούλου
Ιδιωτική Υπάλληλος
Βασιλική Ψωμά
Καθηγήτρια Φιλολόγος

Ειδικός συνεργάτης:
Άρης Σ. Ζηκουρίδης
Καθηγητής Φιλολόγος

Την ευθύνη των άρθρων
φέρουν οι συντάκτες τους

Ιστοσελίδα Ιερού Ναού
www.agiosnikolaos-eretrias.gr
e-mail Ιερού Ναού
agnikolaoseretrias@yahoo.gr

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: QUICK PRESS
Δούκα 1 Χαλκίδα, Τ 22210-23382
e-mail:theopress@otenet.gr

Τιμή φύλλου 0,003 ΕΥΡΩ
Δεκτές φιλικές συνδρομές στη
διεύθυνση:
π. Θεοφάνης Παπαγεωργίου
Κανάρη 5, ΕΡΕΤΡΙΑ Τ.Κ. 34008

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ΑΡΗΣ Σ. ΖΗΚΟΥΡΙΔΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1.Κόρη του Αλκινόου, βασίλισσα των Φαιάκων, γνωστή από την Οδύσσεια του Ομήρου- Το επίθετο Ιρλανδού συγγραφέα.

2.Αρχή μιας εντολής του Ευαγγελίου- Το μικρό όνομα γνωστού Ρωσοαρμένιου μουσικοσυνθέτη (1903- 1978).

3. Πολιτικός και στρατηγός της Αχαϊκής Συμπολιτείας (276- 213 π.Χ.)- Ευρωπαϊκό Πρακτορείο Ειρήσεως.

4. Αγενής προσφώνηση- Τίτλος μιας τραγωδίας του Ευριπίδη.

5. Τουρκικό... τέλος- Σύμφωνα συνεχόμενα στο αλφάβητο.

6.Μάρκα τσιγάρων (ξ.λ.).

7. Αεροδρόμιο στην επαρχία Κωδωνίας του νομού Χανίων, πολύ γνωστό από τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο- Τοπικό επίρρημα.

8. Ύλη που διδάσκονταν πολύ παλαιά στα Σχολεία (καθ.)- Πόλη και λιμάνι της Αλγερίας, αλλά και απαρέμφατο αρχαίου ρήματος.

9. Γερμανός φιλόσοφος (1724-1804), ιδρυτής του κριτικού ιδεαλισμού- Ποιμνοστάσιο, μαντρί για τα βοσκήματα.

10.Μισός...άξων- Ο δυνάμενος να θεραπευθεί (αρχ.).

ΚΑΘΕΤΑ

1.«...Ες Σαλάμ», πρωτεύουσα της Τανζανίας, της πρώην Τανγκανίκας-Λέξη και επίρρημα που σημαίνει το να ζει σε βάρους άλλων.

2. Το δεύτερο συνθετικό πρωτεύουσας κράτους της Νοτίου (Λατινικής) Αμερικής- Μία φορά (αρχ.).

3.Το μικρό όνομα γνωστής Περούβιανής τραγουδίστριας- Παιδί από την...Τουρκία.

4.Είδος λεπτού και στιλπνού υφάσματος(ξ.λ.)- Είναι, υπάρχει (αρχ.).

5.Μισή ... Όλγα - Σχολή που εκπαιδεύει Μηχανικούς Αεροσκαφών (αρχικά).

6.Ξενικό ταμείο- Αρχικά Εμπορικών Εταιριών - Ο αριθμός των Εστιάδων.

7.Εκτάριο(ξ.λ.)- Λατίνων άρνηση- «... Ρούντολφ» Γερμανός φιλόσοφος και θρησκευολόγος (1869- 1937).

8.Βλάβη, ζημιά, καταστροφή, όλεθρος, κατά τους Αρχαίους τραγικούς - Κόλπος και πόλη της Κάτω Ιταλίας (καθ.).

9. Ό, τι και το β΄ του 5 κάθετα- «Ερνέστος...» Γάλλος φιλόσοφος, συγγραφέας και θρησκευολόγος (1823- 1892).

10.Ο σκόρος (αρχ.)- Στέλνω μήνυμα, παραγγέλλω (αντίστροφα).

Κωδικός:2284

ΕΡΕΤΡΙΚΟΙ ΠΑΛΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΡΕΤΡΙΑΣ
 ΕΤΟΣ 23ο • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 270 • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2014 • ΕΡΕΤΡΙΑ • 340 08 ΕΥΒΟΙΑ

ΟΙ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΓΑΒΡΙΗΛ

Η Εκκλησία μας στις 8 Νοεμβρίου, γιορτάζει τη Σύναξη των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ, καθώς και των υπολοίπων Ασωμάτων και Ουρανίων Αγγελικών Ταγμάτων. Η γιορτή των αγγέλων δεν είναι "μνήμη", αφού δεν υπάρχει ημέρα κοιμήσεως στους Αγγέλους, αλλά μόνο "σύναξη", δηλ. συγκέντρωση των χριστιανών για να τους τιμήσουν.

Κατά τον Άγιο Δημήτριο του Ρωστώφ, η εορτή τοποθετήθηκε από την Ορθόδοξη Εκκλησία στις 8 Νοεμβρίου, για τον εξής λόγο: κατά το αρχαίο ρωμαϊκό ημερολόγιο, πρώτος μήνας του χρόνου ήταν ο Μάρτιος και ο Νοέμβριος¹ ήταν ένατος. Επειδή οι Άγγελοι διακρίνονται σε εννέα "τάγματα", η γιορτή τους τοποθετήθηκε τον ένατο μήνα.

Επειδή εξάλλου οι Άγγελοι (όπως φαίνεται π.χ. στο Ματθ. 25, 31, και σε όλη την έκταση της Αποκάλυψης) θα συνοδεύσουν τον Ιησού Χριστό κατά τη δεύτερα παρουσία Του και θα συνεργαστούν ποικιλότροπα στην υπόθεση της σωτηρίας των ανθρώ-

πων κατά την ανατολή της αιώνιας ημέρας, της "Όγδοης Ημέρας της Δημιουργίας", η γιορτή τους τοποθετήθηκε την όγδοη ημέρα του ένατου μήνα.

Οι Άγγελοι είναι νοερές υπάρξεις επουράνιες. Είναι ασώματοι, δεν έχουν δηλαδή υλικό σώμα σαν το δικό μας, δεν έχουν ανάγκη από τροφή και δεν πεθαίνουν. Το κύριο έργο των Αγγέλων είναι να δοξολογούν ασταμάτητα τον Θεό. Ο Αρχάγγελος Μιχαήλ: το όνομά του σημαίνει «Ποιος Είναι ίσος με τον Θεό;». Είναι Άγγελος ο οποίος εμφανίζεται στην Παλαιά Διαθήκη, κυρίως, και μάλιστα στις πρώτες στιγμές της δημιουργίας του Κόσμου: Όταν ο Εωσφόρος λόγω της υπερηφάνειάς του εξεγέρθηκε κατά του Θεού, τον ακολούθησε ένα τάγμα Αγγέλων, οι οποίοι εξέπεσαν και έγιναν όλοι τους σκοτεινοί αντί φωτεινοί, δαίμονες αντί Άγγελοι. Τότε ο μέγας αυτός αρχάγγελος Μιχαήλ, βλέποντας την ελεεινή έκπτωση αυτών των Αγγέλων, κατάλαβε την αιτία της πτώσης τους, συ-

γκέντρωσε και ένωσε τις τάξεις των Αγγέλων που δεν είχαν εκπέσει, και φώναξε σ' αυτούς το "Πρόσχωμεν". Δηλαδή: "ας προσέξουμε και ας εννοήσουμε, τι έπαθαν αυτοί οι εκπεσόντες δαίμονες εξαιτίας της υπερηφάνειάς τους, οι οποίοι προ ολίγου ήταν μαζί με εμάς Άγγελοι. Και ας στοχασθούμε τι μεν είναι ο Θεός, τι δε είναι ο Άγγελος. Ο μεν γαρ Θεός, είναι Δεσπότης και Δημιουργός ημών των Αγγέλων. Ημείς δε οι Άγγελοι, είμεθα δούλοι και κτίσματα του Θεού". Οι άγιοι Άγγελοι εμφανίζονται στους ανθρώπους κάθε φορά που ο Θεός θέλει να γίνει το θέλημά Του. Ο Αρχάγγελος Μιχαήλ είναι εκείνος που ανήγγειλε στον Αβραάμ την ανάγκη θυσίας του γιου του, Ισαάκ και ο οποίος στη συνέχεια την απέτρεψε. Έπειτα στον Λωτ, όταν τον λύτρωσε μαζί με την οικογένειά του από την καταστροφή των Σοδόμων. Μετά παρουσιάστηκε στον Πατριάρχη Ιακώβ, όταν τον λύτρωσε από τα φονικά χέρια του αδερφού του

Συνέχεια στη σελίδα 5.

Τό Ήμερολόγιον 2015 τής Ή. Μητροπόλεως μās

Καλαίσθητο όπως κάθε χρόνο καί χρηστικότητα καθημερινά είναι τό έγκόλπιον Ήμερολόγιον του 2015 τής Ήρας Μητροπόλεως Χαλκίδος, Ίστιαίας καί Βορείων Σποράδων, «Άφιερωμένο στόν άοίδιμο Μητροπολίτη Χαλκίδος κυρό Νικόλαο (Σελέντη), επί τή συμπληρώσει 40 έτων (1975-2015) από τή μακαρία κοίμησή του».

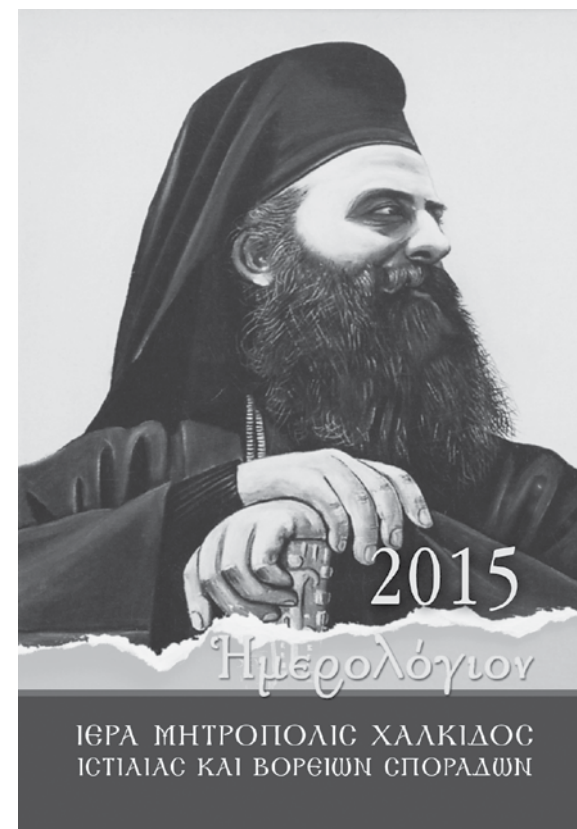
Προτάσσεται Βιογραφικό του σημείωμα καί άκολουθεί «Καταγραφή κτύπων καρδιάς» του Σεβασμιωτάτου κ.Χρυσόστο-

μου ως «έγκάρδιο μνημόσυνο ευγνωμοσύνης» του μακαριστού Νικολάου. Μία εκ τών ένδον άναφορά στή ζωή καί τό έργο του, μέ άναδρομή σέ προσωπικά γεγονότα, άφου ως Εύβοεύς είχε γνωρίσει καί Βορείων Σποράδων, «Άφιερωμένο στόν άοίδιμο Μητροπολίτη Χαλκίδος κυρό Νικόλαο (Σελέντη), επί τή συμπληρώσει 40 έτων (1975-2015) από τή μακαρία κοίμησή του».

Πέραν τής καθημερινής έορτολογικής ενημέρωσης καί τών κατά μήνα Άνα-

γνωσμάτων Κυριακών καί Έορτών, τό Ήμερολόγιο μās ενημερώνει γιά διάφορα θέματα, όπως νηστείες καί καταλύσεις νηστειών καί παραθέτει κατάλογο Ένοριακών Ναών τής Μητροπόλεως, καθώς καί τών Ήρων Μονών τής περιφέρειάς της, μās κάνει δέ καί κοινωνούς τής όντως θαυμαστής Φιλανθρωπικής καί Πνευματικής Διακονίας της (εύαγή ιδρύματα κ.λπ.).

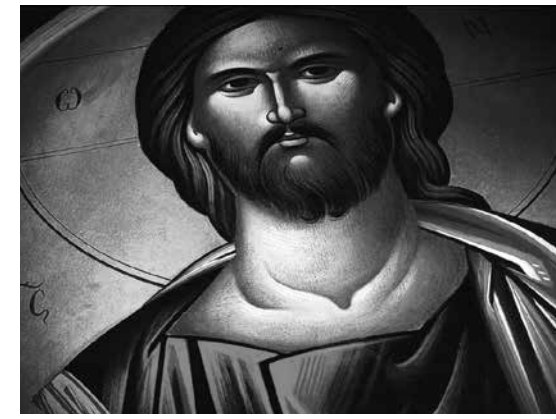
Δρ Γεώργ. Ν. Αικατερινίδης

 ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ
 ΙΣΤΙΑΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΑΣ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ»

Ο ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού και Θεός φέρει πολλά ονόματα: Ονομάζει τον εαυτό Του «δόξον» και «ἀλήθειαν» και «ζωήν» και «φῶς» και «μονογενῆ Υἱόν τοῦ Θεοῦ» και «ἀνάστασιν» και «ἄρτον ζωῆς» και «ἄμπελον» και «ποιμένα» και άλλα πολλά. Όμως, τα κύρια ονόματα, με τα οποία Τον προσφωνούμε οι πιστοί είναι κυρίως τρία: Κύριος, Ἰησοῦς, Χριστός. Από το τελευταίο ονομαζόμαστε οι ακόλουθοι του Ναζωραίου Χριστιανοί. Για πρώτη φορά ονομάστηκαν οι πιστοί Χριστιανοί στην Αντιόχεια (Πράξ. 11,26), επειδή η συμπεριφορά τους, οι πράξεις τους και τα λόγια τους ήταν όμοια με αυτά του Χριστού. Το όνομα «Χριστιανός» χρησιμοποιείται και άλλες δύο φορές στην Καινή Διαθήκη: Πράξ. 26,28 και Α΄ Πέτρου 4,16.

Πάνω από κάθε άλλο όνομα, το ατομικό ή «βαπτιστικό», το πατρώνυμο και το εθνικό, είναι το όνομα «Χριστιανός». Αυτό το χαρίζει όχι άνθρωπος, αλλά ο Ἰδιος ο Θεός σε κάθε έναν που «πιστεύει καὶ βαπτίζεται στὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ.28,19). Με το Βάπτισμα ενδύεται ο βαπτιζόμενος τον Χριστό, καθώς σημειώνει ο Απόστολος Παῦλος, γράφοντας στους Γαλάτες: «Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε» (Γαλ. 3,27). Ενώ δε ενδύεται τον Χριστό φέρει χαριστικά, ως κληρονομία και το όνομά Του. Προς επιβεβαίωση της αλήθειας αυτής σφραγίζεται ο βαπτισθείς κατά το Μυστήριο του Χρίσματος, που τελείται αμέσως μετά το Βάπτισμα, με τη σφραγίδα των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος.

καθώς αυτό μαρτυρείται από πολλά διασωθέντα Μαρτυρολόγια.

Δηλώνεται δε συγχρόνως με τη σφράγιση αυτή η υπευθυνότητα και οι υποχρεώσεις έναντι του Χριστού, που του χάρισε το όνομα «Χριστιανός». Και η υπευθυνότητα αυτή έγκειται στο να «τηρήσει ἄσπιλον τὸν χιτῶνα τοῦ Βαπτίσματος καὶ ἀμόλυντον τὸν ἄρραβῶνα τοῦ Πνεύματος» (Από την Ακολουθία του Μυστηρίου του Βαπτίσματος). Του δημιουργεί δηλαδή την υποχρέωση να «προσφέρει ὅλο τον εαυτό του, θυσία ζωντανή, αγία, ευχάριστη στον Θεό λατρεία, που γίνεται με τις λογικές του δυνάμεις» (Ρωμ. 12,1).

Την υπευθυνότητα αυτή και τις μεγάλες υποχρεώσεις, που απορρέουν από τη μεγάλη τιμή να φέρει κανείς στη ζωή του

το όνομα του Χριστού, εννόησαν πολύ καλά οι πρώτοι Χριστιανοί. Έτσι ο ιερός Χρυσόστομος θα μας πει γι' αυτούς, ότι «όχι μόνον εκαλούντο Χριστιανοί, αλλά και προσπαθούσαν να διατηρούν το όνομά τους αυτό ακηλίδωτο με την καθαρότητα της ζωής τους, την ενάρετη χριστιανική πολιτεία τους». Ο καθένας τους προσπαθούσε να είναι «επιστολή Χριστού, γραμμένη μέσα στις καρδιές τους, που τη γνωρίζουν και τη διαβάζουν ὅλοι οι ἄνθρωποι» (Β΄ Κορινθ.3,2-3). Δεν επανεπαύοντο στο Βάπτισμα, ούτε υπερηφανεύοντο, ονομαζόμενοι Χριστιανοί, αλλά προσπαθούσαν να τηρούν πιστά την προτροπή του Αποστόλου Παύλου: «Να τα κάνετε ὅλα χωρὶς γογγυσμῶν καὶ εσωτερικῆς ἀμφιβολίας, γιὰ νὰ γίνετε ἄσφογοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀγνά» (Φιλιπ. 2,14-15). Είχαν τόσο ψηλά την έννοια του ονόματος και της ιδιότητας του Χριστιανού, ώστε, στους διωγμούς κατά της Εκκλησίας του Χριστού, απαντούσαν θαρραλέα στους ἄρχοντες και στους βασανιστές τους: «Χριστιανός εἰμι»,

και οι πρώτοι Χριστιανοί, να πίνει το νερό της ζωής «ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου» (Ησαΐα 12,3) με τη μελέτη της Αγίας Γραφής· «να προσεύχεται ἀδιαλείπτως» (Α΄ Θεσ. 5,17)· να τρέφεται κατόπιν μετανοίας και εξομολογήσεως, διά του Παναγίου Σώματος και Αίματος του Χριστού μας και μάλιστα όσο το δυνατόν συχνότερα, με την ἄδεια του πνευματικού του πατρός· να παρουσιάζει στην καθημερινή του ζωή διά των έργων του τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος, που είναι «αγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, αγαθωσύνη, πίστις, πραότης, εγκράτεια» (Γαλ. 5,22-23). Γενικά πρέπει να φροντίζει «κατὰ Χριστιανισμὸν ζῆν», κατὰ τον Ἅγιο Ἰγνάτιο τον Θεοφόρο. Να ζει διαρκῶς μέσα στη Θεία ατμόσφαιρα της χριστιανικής πίστεως και ζωής, χωρὶς δισταγμὸ καὶ σκεπτικισμὸ. Με ἓνα λόγο, πρέπει να προσπαθεῖ να εἶναι ἓνας μικρὸς Χριστὸς πάνω στη γη. Και γιὰ νὰ εἶναι κάθε Χριστιανὸς ἓνας μικρὸς Χριστὸς οφείλει νὰ ἀποκτήσει «νου Χριστοῦ», ὥστε νὰ εἶναι πάντα φωτεινός, νὰ μὴ σκέπτεται καὶ νὰ μὴ σχεδιάζει τὸ κακὸ· νὰ ἔχει μάτια Χριστοῦ, γεμάτα συμπόνια καὶ καλωσύνη, που δεν θα βλέπουν τὴ ματαιότητα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὴν ωραιότητα τ' Ουρανοῦ· γλῶσσα Χριστοῦ, που νὰ ὑπηρετεῖ τὴν ἀλήθεια, νὰ υπερασπίζεται τὴ δικαιοσύνη· αὐτιά Χριστοῦ, που θὰ ἀκούνε κάθε καλὸ καὶ ψυχικὰ ωφέλιμο καὶ ὄχι κάθε αἰσχρὸ καὶ φαῦλο ἀκουσμα· νὰ ἔχει χέρια Χριστοῦ, που νὰ μὴ διαπράττουν κλοπές, νὰ μὴ χειροδικούν καὶ γίνονται δολοφονικά· νὰ ἔχει καρδιά Χριστοῦ, που νὰ ἀγαπᾷ χωρὶς υπολογισμῶν· μια καρδιά, που νὰ χωροῦν καὶ οἱ πλέον ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ· μια καρδιά γεμάτη ἀπὸ Θεϊκὴ ἀγάπη. Αυτό θὰ πει «Χριστιανός».-

Ιερεύς Δημήτριος Αθ. Πιλάτης

Ἐκφραση εὐχαριστιῶν

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἐρέτριας εὐχαριστεῖ τὴν οἰκογένεια τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ Ὀφθαλμολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Μιχαὴλ Μόσχου διὰ τὴν εἰς μνήμην του προσφορά μίας περὶ τέχνης εἰκόνας τῆς Παναγίας Ἱεροσολυμίτισσας μὲ ἀνάγλυφον ἐπένδυση ἀπὸ χρυσὸ καὶ ἀσήμι.

Αἰσιοδοξὰ μνηνύματα γιὰ Διεξοδὸ στὰ ἀδιεξοδὰ μᾶς καὶ ἀσφάλεια στὶς ἀνασφάλειες μᾶς

Του Επισκόπου
+Αυγουστίνου Καντιώτου

Το σπουδαιότερο παγκόσμιο διάγγελμα

«Ὁὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ «εὐδόκησα», που ἀργότερα θὰ ἐπαναληφθεῖ με τὴ συμπλήρωση «αὐτοῦ ἀκούεται» (Ματθ. 3,17 ἄ 17,5). Το ουράνιο αὐτὸ διάγγελμα μᾶς δείχνει, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος ἀσφαλὴς ὁδηγός μᾶς.

Παρακαλῶ, ἀδελφοί μου, νὰ μου πείτε εἰλικρινᾶ· ποῖον ἔχετε **οδηγό** στὴν προσωπικὴ σας ζωὴ; Ὡ, εἴν θέταμε ὁδηγὸ μᾶς τὸν Χριστό! Καὶ ἀλλοίμονο εἴν θέτουμε ὁποιοδήποτε ἄλλο ὡς ὁδηγὸ. Ὁ Χριστὸς εἶπε· «**Εγὼ εἰμι ἡ δόξος καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ**» (Ἰωάν. 14,6). Ἀδιάφευστα λόγια διὰ μέσου των αἰῶνων. Εἴν ὁ Χριστὸς γίνεταν ὁ ὁδηγός του ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας, τῆς κοινωρίας, του ἔθνους, τῆς ἀνθρωπότητος ολοκλήρου, ὡ ποῖα εὐλογία! παράδεισος θὰ γίνεταν αὐτός ὁ κόσμος.

Τώρα ἔχουμε **ἄλλους ὁδηγούς**, ἐπιγεῖους

«θεούς», που τους ἔχουμε μυθοποιήσει, γιὰ νὰ μᾶς διαψεύσουν μετὰ ἀπὸ λίγο παταγωδῶς. Καὶ γι' αὐτὸ, ἀντὶ εὐλογίᾳ ἔχουμε κατάρρα, διάλυση των πάντων καὶ χάος.

Εἶθε ὁ Κύριος νὰ μᾶς χάρισει τὴν **εὐλογία** Του γιὰ νὰ υμνοῦμε καὶ δοξάζουμε τὸ ὄνομά Του, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς αἰῶνας αἰῶνων· ἀμήν.

***

Ὅλοι ν' ἀκούμε τὴ φωνὴν τοῦ Θεοῦ

Ακούμε ἄραγε τὴ φωνὴν τοῦ Θεοῦ; Μια προφητεία τῆς Καινῆς Διαθήκης λέει, ὅτι θὰ ῥθουν χρόνια κατηραμένα, που οἱ ἄνθρωποι θὰ φράξουν τ' αὐτιά τους με βουλοκέρι νὰ μὴ ἀκούνε τὰ λόγια του Θεοῦ καὶ θὰ τ' ἀνοίξουν ν' ἀκούνε τὰ λόγια του διαβόλου (βλ. Β΄ Τιμ. 4,3-4). Δεν βλέπετε τι γίνεται κάθε νύχτα με τὴν τηλεόραση; Ἐχουμε τὴ χειρότερη τηλεόραση· κάνει μεγάλη ζημιὰ σε μικρούς καὶ μεγάλους...

Πρὶν διακόσια χρόνια πέρασε ἀπὸ τὴν πα-

τρίδα μᾶς ἓνας ἅγιος καὶ προφήτης, ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, καὶ τι εἶπε; Ὅτι ὁ διάβολος θὰ βρεῖ ἓνα κουτί καὶ μ' αὐτὸ θὰ τρελάνει τὴν ἀνθρωπότητα. Γι' αὐτὸ σας προτρέπω· Κλείστε τὴς τηλεοράσεις, βγάλτε τὸν διάβολο μὲς· ἀπ' τὸ σπίτι σας!

Στους ταπεινοὺς καὶ καθαρὸς ἀναπαύεται καὶ ἐμφανίζεται ὁ Θεός καὶ αὐτοὺς εὐλογεῖ. Προφητεύω· θὰ πέσει πείνα, πείνα μεγάλη, αὐτοὶ που μαζεύτηκαν στὶς πόλεις, κ' ἔχουν μισθὸ, καὶ δεν τους φτάνουν τὰ λεφτὰ, καὶ ζήτηνε αὐξήσεις, καὶ κάνουν ἀπεργίες, θὰ πεινάσουν. Ὅσα χρήματα καὶ νὰ ἔχει τὸ κράτος, θὰ τελειώσουν· κὶ Ὀλυμπος νὰ ἔτανε χρυσάφι, θὰ τὸν τρώγαμε. Σε ἄλλες χώρες οἱ φοιτητὲς ἐργάζονται, δεν κάνουν ἔρωτα στὸν δρόμο ὅπως οἱ δικοὶ μᾶς. Ε λοιπόν, θὰ πέσει πείνα. Καὶ θὰ σβήσουν ὅλα τὰ χιλιάδες ἐπαγγέλματα. Τὰ πιο εὐλογημένα, που θὰ μείνουν, ποῖα εἶναι; ὁ γεωργός, ὁ βοσκός, καὶ ὁ ψαράς.

Συνεχίζεται...

Ἰερ Θ.Π.

Οἱ ἀρχαγγελοὶ Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 1.

Ἡσαΐ. Αὐτὸς προπορευόταν μπροστὰ ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτες, ὅταν ἐλευθερώθηκαν ἀπὸ τὴ σκλαβιά των Αἰγυπτίων, με τὴ μορφή νεφέλης τὴν ἡμέρα καὶ φωτιάς τὴ νύχτα, τοὺς ἔδειχνε τὸν δρόμο πρὸς τὴ γῆ τῆς Ἐπαγγελίας. Τὸν Ἀρχάγγελο Μιχαὴλ, τὸν συναντάμε στὴν κάθοδο του Χριστοῦ στὸν Ἄδη, ὅπως ἐπίσης καὶ στὴν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννη, ὅπου ἐπικεφαλῆς των Ἀγγέλων πολεμᾷ τὸν Σατανά. Αὐτὸς εἶναι που θὰ ἀναγγεῖ τὴ δεῦτερη ἔλευση του Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἀρπαγὴ τῆς ἐκκλησίας Του (Α΄ Θεσσαλονικεῖς 4,16-17). Ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ: τὸ ὄνομά του σημαίνει «ἄνθρωπος του Θεοῦ». Εἶναι ὁ Ἄγγελος που ἐμφανίστηκε στὸν Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄννα καὶ τοὺς ἀνήγγειλε τὴ γέννηση τῆς Παναγίας. Παρουσιάστηκε καὶ στὸν ἱερέα Ζαχαρία καὶ ἀνακοίνωσε τὴ γέννηση του Ἁγίου Ἰωάννου του Προδρόμου. Ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ εἶναι αὐτὸς που ὑπηρέτησε τὸ Μυστήριο τῆς ἐνσαρκῆς οἰκονομίας του Θεοῦ Λόγου ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Εἶναι ἐκεῖνος που ἔτρεφε με ουράνιο ἄρτο τὴν Παναγία, μὲσα στα Ἅγια των Ἁγίων καὶ που Τῆς ἀνα-

κοίνωσε ὅτι θὰ γεννήσει τὸν Υἱὸ του Θεοῦ. Αὐτὸς εἶπε στὸν Ἰωσήφ νὰ πάρει τὴ Μαρία καὶ τὸ Βρέφος καὶ νὰ φύγουν στὴν Αἴγυπτο καὶ ὕστερα ἀπὸ καιρὸ νὰ ἐπιστρέψουν στὴ γῆ του Ἰσραὴλ. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἱερούς μελετητὲς γνωματεύουν ὅτι ὁ Θεῖος Γαβριήλ ἦταν ὁ Ἄγγελος ὁ ὁποῖος κύλισε τὸν βράχο ἀπὸ τὸ μνημεῖο του Ἰησοῦ. Καὶ αὐτὸς ἦταν που ἔφερε τὸ μήνυμα στὶς Μυροφόρες γιὰ τὴν Ἀνάσταση του Κυρίου.

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς τιμᾷ τοὺς Ἀρχιστράτους Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ καὶ μαζὶ τοὺς ὅλο τον Ἀγγελικὸν κόσμον. Ἐτσι ὁ λειτουργὸς Ἱερέας τὴν ὥρα τῆς Προσκομιδῆς ἐξάγει τὴς

μερίδες των Ἀρχαγγέλων καὶ ὅλων των ταγμάτων των Ἀγγέλων, ἀμέσως μετὰ τὴ μερίδα τῆς Παναγίας, τονίζοντας μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν ἰδιαιτέρη τιμὴ. Ἐπίσης ἡ κάθε Δευτέρα, μέρα τῆς εβδομάδας, εἶναι ἀφιερωμένη στα τάγματα των Ουρανίων Δυνάμεων. Στὶς 8 Νοέμβρη γιορτάζεται καὶ τὸ ὄνομα Σταμάτης (ἀν καὶ ὑπάρχουν 2 Ἅγιοι με τὸ ὄνομα Σταμάτιος²), σε ἀνάμνηση τῆς παρέμβασης του Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, που «σταμάτησε» τὴν ἀποστασία των Ἀγγέλων πρὸς τὸν Ἐωσφόρο φωνάζοντας «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ» (ἀς σταθούμε σωστά, με συστολή ἀπέναντι στὸν Θεό).

Β.Ψ.

¹ Ὁ Νοέμβριος ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τὴ λατινικὴ λέξη November, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀριθμητικὸ novem , ἐννέα.

² Καὶ οἱ 2 εἶναι νεομάρτυρες: ὁ ἓνας καταγόταν ἀπὸ τὸν Βόλο, μαρτύρησε τὸ 1680 καὶ εορτάζεται στὶς 16 Αυγούστου. Ὁ ἄλλος καταγόταν ἀπὸ τὴς Σπέτσες, μαρτύρησε μαζὶ με τὸν ἀδελφὸ του Ἰωάννη τὸ 1822 καὶ εορτάζεται στὶς 3 Φεβρουαρίου.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Γέροντα, πώς μπορεί μια νοικοκυρά να ρυθμίσει τις δουλειές της, ώστε να έχει χρόνο και για προσευχή; Τι αναλογία δηλαδή πρέπει να υπάρχει ανάμεσα στην εργασία και στην προσευχή;

- Οι γυναίκες συνήθως δεν έχουν μέτρο στις δουλειές τους. Θέλουν συνέχεια να ανοίγουν δουλειές. Ενώ έχουν πολλή καρδιά και θα μπορούσαν να κάνουν πολύ καλό νοικοκυριό στην ψυχή τους, ξοδεύουν την καρδιά τους σε ασήμαντα πράγματα. Ας υποθέσουμε ότι έχουμε ένα ποτήρι με ωραία σχέδια, με γραμμές κ.λπ. Και αν δεν είχε γραμμές, τη δουλειά του πάλι θα την έκανε. Εκείνες όμως πάνε στο κατάστημα και αρχίζουν: «Όχι, τις θέλω μέχρι εκεί τις γραμμές, όχι έτσι, όχι αλλιώς». Και αν έχει και κανένα λουλούδι, ε, τότε είναι που σκιρτά η καρδιά! Έτσι η γυναίκα καταστρέφει όλη τη δυναμικότητά της. Σπάνια θα βρεις κανέναν άνδρα να δώσει προσοχή σε κάτι τέτοια. Και αν ένα πορτατίφ είναι λ.χ. είναι καφέ ή μαύρο, ούτε που το προσέχουν οι άνδρες. Αλλά η γυναίκα θέλει κάτι όμορφο, χάρεται, δίνει ένα κομμάτι της καρδιάς της σε αυτό, άλλο κομμάτι σε κάτι άλλο, οπότε τι μένει για τον Χριστό; Τα χασμουρητά από την κούρασή της στην ώρα της προσευχής. Όσο απομακρύνεται η καρδιά της γυναίκας από τα όμορφα, τόσο πλησιάζει τον Χριστό. Και όταν η καρδιά δοθεί στον Χριστό, τότε έχει μεγάλη δύναμη! Είδα μια ψυχή αυτές τις μέρες που έχει αφεθεί τελείως στον Θεό. Βλέπεις να καίει μέσα της μια γλυκιά φλόγα! Τα παίρνει όλα στα ζεστά. Ήταν τελείως κοσμική, αλλά είχε καλή διάθεση και κάποια στιγμή τινάχθηκε η σπίθα μέσα της. Χρυσάφικα, λούσα, όλα τα πέταξε. Τώρα ζει με μια απλότητα! Αγωνίζεται, κάνει δουλειά πνευματική. Με τι θυσία κινείται! Ζήλησε τους Αγίους με την καλή έννοια. Τι κομποσκοίνι, τι νηστείες κάνει, τι Ψαλτήρι διαβάζει! Φοβερό! Αυτή τρέφεται με την άσκηση τώρα.

Γέροντα, μία μητέρα μου είπε: «Είμαι αδύναμη σωματικά και κουράζομαι πολύ. Ούτε τις δουλειές προλαβαίνω να κάνω, ούτε μου μένει χρόνος για προσευχή».

- Να απλοποιήσει τη ζωή της για να της μένει χρόνος και για προσευχή. Με την απλότητα μια μητέρα μπορεί να κάνει πολλή προκοπή. Αν μια μάνα έχει απλοποιήσει τη ζωή της, αλλά κοπιάζει, γιατί έχει πολλά παιδιά, δικαιούται να πει «κουράζομαι». Αν όμως χάνει τον χρόνο της κοιτάζοντας πώς θα παρουσιάσει τακτοποιημένο το σπίτι της στους ξένους,

τότε τι να πει κανείς; Μερικές μητέρες, για να τα έχουν όλα τακτοποιημένα στο σπίτι, περιορίζουν ασφυκτικά τα παιδάκια και δεν τα αφήνουν να μετακινήσουν μια καρέκλα ή ένα μαξιλάρι. Τους επιβάλλουν στρατιωτική πειθαρχία, και έτσι τα παιδιά, ενώ γεννιούνται κανονικά, μεγαλώνουν δυστυχώς βλαμμένα. Ένας μυαλωμένος άνθρωπος, αν δει σε ένα σπίτι που έχει πολλά παιδιά όλα τα πράγματα στη θέση τους, θα βγάλει συμπέρασμα ότι ή τα παιδιά είναι βλαμμένα ή η μάνα είναι βάρβαρη και επιβάλλει στρατιωτική πειθαρχία. Υπάρχει φόβος στην ψυχή των παιδιών, γι' αυτό πειθαρχούν. Μια φορά είχα πάει σε ένα σπίτι με πολλά παιδιά. Πόση χαρά μου έδωσαν αυτά τα παιδάκια με τις παιδικές αταξίες τους, που χαλούσαν την κοσμική τάξη. Αυτό είναι η μεγαλύτερη αταξία, που κουράζει πολύ τον σημερινό άνθρωπο. Παλιά δεν υπήρχαν πνευματικά βιβλία, για να βοηθηθούν οι μητέρες με τη μελέτη. Τώρα υπάρχουν ένα σωρό Πατερικά, ένα σωρό μεταφράσεις, αλλά δυστυχώς οι περισσότερες μητέρες ή ασχολούνται με κάτι χαζό ή εργάζονται, για να τα βγάλουν πέρα. Η μάνα καλύτερα είναι να ασχολείται με την ανατροφή των παιδιών, παρά να καταπιάνεται σχολαστικά με το νοικοκυριό, με τα άψυχα πράγματα. Να τους μιλάει για τον Χριστό, να τους διαβάζει βίους Αγίων. Παράλληλα να ασχολείται και με το ξεσκόνισμα της ψυχής της, για να λαμποκοπάει πνευματικά. Η πνευματική ζωή της μητέρας θα βοηθήσει αθόρυβα και τις ψυχές των παιδιών της. Έτσι και τα παιδιά θα ζουν χαρούμενα, και εκείνη θα είναι ευτυχισμένη, γιατί μέσα της θα έχει τον Χριστό. Αν η μάνα δεν ευκαιρεί ούτε ένα «Τρισάγιο» να πει, πώς θα αγιασθούν τα παιδιά της;

Και όταν, Γέροντα, μια μάνα έχει πολλά παιδιά και πολλές δουλειές;

- Όταν κάνει τις δουλειές στο σπίτι, δεν μπορεί συγχρόνως να προσεύχεται; Εμένα η μητέρα μου μού έμαθε να λέω την ευχή. Όταν σαν παιδιά κάναμε καμιά αταξία και πήγαινε να θυμώσει, την άκουγα που έλεγε:

«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με». Όταν έβαζε το ψωμί στο φούρνο έλεγε: «Εις το όνομα του Χριστού και της Παναγίας». Και όταν ζύμωνε και όταν μαγείρευε, πάλι έλεγε συνέχεια την ευχή. Έτσι αγιαζόταν και το ψωμί και το φαγητό που έκανε, αγιάζονταν και αυτοί που το έτρωγαν. Πόσες μητέρες που είχαν αγία ζωή είχαν και αγιασμένα παιδιά! Να, η μητέρα του Γέροντα Χατζη-Γεώργη. Ακόμα και το

γάλα αυτής της ευλογημένης μάνας, που θήλαζε ο Γαβριήλ –το κατά κόσμον όνομα του Γέροντα Χατζη-Γεώργη ήταν ασκητικό! Είχε αποκτήσει δύο παιδιά και ύστερα ζούσαν με τον σύζυγό της εν παρθενία, αγαπημένοι σαν αδελφια. Είχε ασκητικό πνεύμα από μικρή, γιατί είχε αδελφή μοναχή, ασκήτρια, την οποία επισκεπτόταν και αργότερα με τα παιδιά της. Ο πατέρας του Γαβριήλ ήταν και αυτός ευλαβής και ασχολούνταν με το εμπόριο, γι' αυτό τον περισσότερο καιρό τον περνούσε στα ταξίδια. Αυτό έδινε την ευκαιρία στη μητέρα του να ζει απλά, να μη «μεριμνά και τυρβάζει περί πολλά», να τον παίρνει μαζί της και να αγρυπνεί με άλλες γυναίκες πότε στις σπηλιές και πότε στα εξωκκλήσια. Γι' αυτό μετά έφτασε σε τέτοια μέτρα αγιότητας. Η ευλάβεια της μητέρας έχει μεγάλη σημασία. Αν η μητέρα έχει ταπεινώση, φόβο Θεού, τα πράγματα μέσα στο σπίτι πάνε κανονικά. Γνωρίζω νέες μητέρες που λάμπει το πρόσωπό τους, αν και δεν έχουν από πουθενά βοήθεια. Από τα παιδιά καταλαβαίνω σε τι κατάσταση βρίσκονται οι μητέρες.

(Από το βιβλίο «Οικογενειακή ζωή», Γέροντος Παΐσιου αγιορείτου, λόγοι Δ', Ιερόν Ησυχαστήριο «Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος», Σουρωτή Θεσσαλονίκης, επιμ. Β.Ψ.)

Έγραψαν & Είπαν: ● ● ●

Ο ΜΕΓΑΣ ΦΩΤΙΟΣ

Πατριάρχης Κων/πόλεως (858-876) και (878-886), ο συντελέσας τα μέγιστα στον εκχριστιανισμό των Σλάβων, είπε: “Στον καθρέφτη φαίνεται η μορφή του ανθρώπου, ενώ στις ομιλίες και τα λόγια καθρεφτίζεται το ήθος της ψυχής”.

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ (1851- 1911) ο προσφιλής “κοσμοκαλόγερος” των Ελληνικών γραμμάτων στο πολυδιαβασμένο έργο του “ Οι έμποροι των Εθνών” γράφει: “ Η τύψις της συνειδήσεως είναι το μεγαλύτερο βασανιστήριο, το οποίο κανείς τύραννος δεν εφάντασθη ποτέ...”.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΡΗΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΟ
ΑΡΗ Σ. ΖΗΚΟΥΡΙΔΗ

Παρακλητική ή Οκτώηχος

Στο προηγούμενο τεύχος της εφημερίδας αναφερθήκαμε στην **Παρακλητική ή Οκτώηχο**, στο λειτουργικό εκείνο βιβλίο της Εκκλησίας που είναι χωρισμένο σε οκτώ μέρη, όσοι είναι και οι ήχοι της Βυζαντινής Μουσικής. Καθώς αναφερθήκαμε στον α΄ ήχο, συνεχίζοντας θα παρουσιάσουμε το Απολυτίκιο και το Θεοτοκίό του β΄ ήχου.

Άπολυτίκιον

“Ότε κατήλθες πρὸς τὸν θάνατον, ἡ ζωὴ ἢ ἀθάνατος, τότε τὸν Ἄδην ἐνέκρωσας τῆ ἀστραπῆ τῆς Θεότητος ὅτε δὲ καὶ τοὺς θενωῶτας ἐκ τῶν καταθονίων ἀνέστησας, πᾶσαι αἱ Δυνάμεις τῶν ἐπουρανίων ἐκραύγαζον Ἰωσοδοῦτα Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

• Όταν κατήλθες προς τον θάνατο εσύ που είσαι η θάνατη ζωή, τότε με τη λάμψη της Θεότητας νέκρωσες τον Ἄδην ὅταν

στη συνέχεια ανέστησες και τους νεκρούς από τα ἔγκατα της γης, τότε όλες οι ουράνιες Δυνάμεις κραύγαζαν λέγοντας Ἰόξα (δοξολογία αρμόζει) σ’ εσένα, Ζωοδότη Χριστέ, (που είσαι) ο Θεός μας.

Σχόλιο: Το αναστάσιμο Απολυτίκιο του β΄ Ἰχου αναφέρεται στη συνάντηση του Χριστού με τον θάνατο, στην κάθοδό Του στον Ἄδην, στην ανάσταση των νεκρών και στη δοξολογία του Ζωοδότη Χριστού από τις αγγελικές Δυνάμεις. Ἐκκλητικες μένουν οι ουράνιες Δυνάμεις, καθώς βλέπουν το ακατάληπτο μυστήριο της ταφής του Υιού του Θεού, ο οποίος είναι η ίδια η θάνατη ζωή Ἰ βλέπουν τον Ἄδην να νεκρώνεται από την ακτινοβολία της Θεότητας του Χριστού Ἰ βλέπουν την ελευθέρωση και την ανάσταση ὅλων εκείνων που ως εκείνη τη στιγμή ήταν δέσμοι του καταθόνιου δυνάστη, γι’ αυτό και δοξολογικό ὕμνο αναπέμπουν προς τον Ζωοδότη Χριστό, τον αρχηγό και

χορηγό της ζωής και απόλυτο κυρίαρχο και νικητή του θανάτου.

Θεοτοκίον

Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν, πάντα ὑπερένδοξα τὰ σά, Θεοτόκε, μυστήρια τῆ ἄγνεια ἔσφραγισμένη καὶ παρθενία φυλαττομένη, μήτηρ ἐγνώσθης ἀψευδῆς, Θεὸν τεκοῦσα ἀληθινόν. Αὐτὸν ἰκέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

• Όλα τα θαυμαστά και μυστηριώδη γεγονότα που έγιναν σ’ εσένα, Θεοτόκε, ξεπερνούν τα ὅρια της ανθρώπινης λογικής και όλα είναι υπερένδοξα Ἰ μολονότι ἴσους σφραγισμένη με την αγνότητα και φυλαγμένη με την παρθενία, εντούτοις ἴγινες γνωστή κατά τρόπο ἀψευδή ως μητέρα, αφού γέννησες Θεὸ ἀληθινό. Αὐτόν ἴκέτευε, σε παρακαλούμε, για τη σωτηρία των ψυχών μας.

Ιερ. Θ.Π.

ΤΑ «ΠΟΛΥΣΠΟΡΙΑ»

«Μισό ἴφαγα, μισό ἴσπειρα, μισό ἴχω να περάσω!»

Η παλιότερη πρωταρχική προσοχή των αγροτών μας στο ρυθμιστικό «χρυσάφι» της ζωής τους, το σιτάρι και τ’ άλλα δημητριακά, έδωσε τους μήνες και τις αντίστοιχες καλλιέργειες με τις γιορτές και τις λατρείες των αγίων, που χρειάζονταν να συμπαραστέκονται και να βοηθούν, όχι μόνο σαν πιστευόμενοι προστάτες, αλλά και ψυχολογικά, σαν συνεργάτες, για να μη μένει ποτέ μονάχος του ο γεωργός.

Η Παναγία των Εισοδίων, μητέρα του Χριστού, και πολύ ταιριαστή «Δήμητρα αγαθών», για την εποχή αυτή, ήταν ὁ, τι έπρεπε, στο τέλος Νοεμβρίου, να εποπτεύει την καλή κατανομή του ως τώρα εισοδήματος και να θεωρείται από τους ανθρώπους: Ευεργέτιδα μεν για ὅσα τους έδωσε κι ἴφαγαν, ἢ για ὅσα τους βοήθησε κι ἴσπειραν, ελπιδοφόρα δε

προστάτρια, για ὅσα θα τους αφήσει να χαρούν, ως τη νέα σοδειά.

Της πηγαίνουν στην εκκλησία, ως ευχαριστήρια προσφορά, εκλεκτό, βρασμένο σιτάρι, ανακατεμένο με ροϊδόκλωνα, αμύγδαλα και σταφίδες (σπερνά, κόλλυβα, πανηγύρι). Ο παπὰς ευλογεί «τὰ σπέρματα ταῦτα, σύν τοῖς διαφόροις καρποῖς τῆς γῆς...»[Δες παρακάτω την ευχή ἐπὶ εὐλογῆσει κολλύβων ἑορταζομένου Ἁγίου] και οι πιστοὶ της ημέρας τα τρώνε μ’ ευφροσύνη και μ’ αισιόδοξο χορτασμό...

Αλλά δεν περιορίζονται στην ευλογία της εκκλησίας. Μαγειρεύουν σήμερα και στο σπίτι τους τα «πολυσπόρια» της Παναγίας, ανακατεύοντας κι εκείνοι τους δημητριακούς «καρπούς της γης»: σιτάρι, καλαμπόκι, κριθάρι, κουκιά, ρεβύθια, φασόλια, μπιζέλια, φακές, ὅλα σοδειά της χρονιάς, που το κοινό βράσιμο τους στα οικογενειακά τσου-

κάλια (ἢ στο καζάνι), από δεξιότηχνισσες νοικοκυρές, αποδίδει μια ορεκτικότερη κυλώδη «πανσπερμία», που το ευλογημένο ἴσπως πρώτο λάδι της χρονιάς, την κάνει ευφραντικότερη.

Τα συνθίζουν κατά τόπους και τα λένε ἴσπως: «μπούλια» και «μπουσμπουρέλια» και «πολυκουκία», από τα κουκιά που κυριαρχούν και που δεν είναι ἴσχω με τα «πυανέψια» (κυαμέψια) της ἴδιας εποχής στην ελληνική αρχαιότητα...

(Από το βιβλίο του Δ.Σ.Λουκάτου, Τα φθινοπωρινά, “Φιλολογία”, σελ. 150-151, με επιμέλεια Γ.Ν.Αικ.).

Εὐχὴ ἐπὶ εὐλογῆσει κολλύβων ἑορταζομένου Ἁγίου

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν

Ἰ πάντα τελεσφορήσας τῶ λόγῳ σου, Κύριε, και κελεύσας τῆ γῆ παντοδαπούς ἴκφυειν καρπούς, εἰς ἀπόλαυσιν και τροφήν ἡμετέραν ὁ τοῖς σπέρμασι τοὺς τρεῖς Παῖδας και Δανιὴλ τῶν ἐν Βαβυλῶνι

ἀβροδιαίτων λαμπρότερους ἀναδείξας ἴ αὐτὸς πανάγαθε Βασιλεῦ, και τὰ σπέρματα ταῦτα σύν τοῖς διαφόροις καρποῖς εὐλόγησον, και τοὺς ἴξ αὐτῶν μεταλαμβάνοντας ἴγίασον, ὅτι εἰς δόξαν σὴν, και εἰς τιμὴν και μνήμην τοῦ Ἁγίου (τοῦδε) ταῦτα προετέθησαν παρὰ τῶν σῶν δούλων, και εἰς μνημόσυνον τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῆ πίστει τελειωθέντων. Παράσχω δέ, ἀγαθέ, τοῖς τε εὐτρεπίσασι ταῦτα και τοῖς τὴν μνήμην ἐπιτελοῦσι, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, και τῶν αἰωνίων σου ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν ἴπρεσβεῖαις τῆς παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου και ἀειπαρθένου Μαρίας, τοῦ Ἁγίου (τοῦδε), οὗ και τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, και πάντων σου τῶν Ἁγίων. Ἰτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν και ἴγιάζων τὰ σύμπαντα, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, και σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπουμεν σύν τῶ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ και τῶ παναγίῳ, και ἀγαθῶ και ζωοποιῶ σου Πνεύματι, νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἰμήν.